

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høringsuttalelse – permanente regler om rekonstruksjon

Oslo tingrett viser til høringsnotat av 13. januar 2023; Endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon). Det er gitt utsatt høringsfrist til 2. mai 2023. Oslo tingrett gir med dette vårt hørings svar.

1. GENERELT

Oslo tingrett mener det er behov for permanente regler om rekonstruksjon. Den midlertidige loven om rekonstruksjon har nå virket i snart tre år, og har vist seg mer anvendelig enn det konkurslovens regler om gjeldsforhandling var. Dette understreker behovet for en permanent lov. Oslo tingrett er enig i at de permanente reglene i det vesentligste bør baseres på den midlertidige loven, og tilpasses EU-direktivet der det er hensiktsmessig.

Regler om rekonstruksjon fyller en viktig funksjon i insolvensretten, og er godt egnet for store og mellomstore virksomheter. Hensikten med regler om rekonstruksjon er å redde virksomheter med store systemverdier som vil gå tapt ved konkurs.

Ettersom rekonstruksjon innebærer en reduksjon av kreditorenes krav er tillit til at prosessen skjer på riktig måte helt grunnleggende. Dersom kreditorene ikke har nødvendig tillit til prosessen, vil man ikke kunne gjennomføre en rekonstruksjon.

Regelverket og prosessen ved rekonstruksjon er komplisert og krevende, både fordi virksomheten skal driftes uten at det tas opp ny kreditt (unntatt på den måte som loven bestemmer), og fordi en rekonstruksjonsløsning med avskrivning av kravene skal skje på en måte som oppfattes som rimelig og rettferdig, og med mest mulig likebehandling av kreditorene. Dette krever kompetanse i domstolene, hos rekonstruktør, og hos skyldners og kreditorenes rådgivere.

Oslo tingrett vil i denne høringsuttalelse kommentere hovedproblemstillingene i lovutkastet, med særlig vekt på bestemmelser som gjelder domstolenes arbeid og prosessuelle forhold.

2. OPPNEVNING AV REKONSTRUKTØR

I lovutkastet er det foreslått at skyldner, med en del begrensninger, kan be om at det ikke oppnevnes en rekonstruktør. Oslo tingrett mener det ikke er hensiktsmessig å unnlate å oppnevne rekonstruktør.

Oslo tingrett viser til at det er vesentlig at kreditorene og øvrige involverte har tillit til prosessen med rekonstruksjon. Kreditorene skal bl.a. ha tillit til at alle aktiva tas med til riktig verdi, og at eventuelle omstøtelige eller erstatningsbetingende forhold avdekkes. At skyldner der det ikke er oppnevnt rekonstruktør skal verdsette pantsatte aktiva jf. utkastet § 40, og at skyldner skal organisere og kontrollere avstemningen blant kreditorene, se § 30 flg. er ikke tillitsskapende. Det er heller ikke tillitsskapende at skyldner selv, slik som foreslått i § 29, skal gjennomgå egne regnskaper og utarbeide uttømmende oversikt over eiendeler og forpliktelser. Det er lite betryggende at skyldner i forhandlingsperioden skal drive virksomhet uten tilsyn av rekonstruktøren og rekonstruksjonsutvalget.

Skyldnere skal etter rekonstruksjonen ha en reell og realistisk mulighet til å drive virksomheten med overskudd og kunne utbetale den lovede dividende og betjene lån etter de avsluttede forhandlinger. For skyldner vil det være vanskelig å vurdere dette objektivt. For å skape den nødvendige tillit må det derfor komme inn en utenforstående som kan gjennomgå virksomheten og bistå med å utarbeide et realistisk forslag til rekonstruksjon.

I de tilfeller hvor kreditorene og andre aktører har tilstrekkelig tillit til skyldner og skyldners rådgivere antar Oslo tingrett at skyldneren i stor grad vil komme langt med utenrettslige forhandlinger. Etter en slik forhandling kan det oppstå situasjoner der et mindretall av kreditorene motsetter seg en frivillig avtale (som krever enstemmighet). For å få gjennomført en slik avtale, må den vedtas i form av en tvangsakkord. I et slikt tilfelle vil det viktigste først og fremst være en kvalitetssikring av forslaget til avtale og en avstemning. Dette bør skje i regi av noen som er uavhengig av skyldner. Norske domstoler har ikke et egnet apparat til å gjennomføre/organisere dette. Det vil også lett kunne føre til en rolleblanding, fordi retten samtidig skal ta stilling til om avstemningen er skjedd på riktig måte.

Selv om rekonstruktør og borevisor skal ha en godtgjørelse, vil ikke de totale kostnadene ved rekonstruksjonsforhandlinger begrenses nevneverdig om rekonstruktør ikke oppnevnes. Uten oppnevnt rekonstruktør vil skyldner få økte kostnader til egne rådgivere. Disse må ha tillit hos kreditorene og ha god kunnskap om slike prosesser.

Oslo tingrett mener det ikke er et realistisk alternativ at domstolen skal føre ekstra tilsyn med skyldner der det ikke oppnevnes rekonstruktør. Norske domstoler, i motsetning til f.eks. amerikanske domstoler, er lite egnet til å gjennomføre slikt tilsyn eller kunne gripe inn i driften av virksomheten.

Forslaget om ikke å ha rekonstruktør gir ikke skyldner vern mot at det åpnes konkurs eller foretas enkeltforfølgning med utlegg mv., og det kan heller ikke opptas lån med superprioritet. For de fleste skyldnere vil det i en slik situasjon være enklere med utenrettslige forhandlinger.

Selv om Norge som utgangspunkt bør følge reglene i EU-direktivet, mener Oslo tingrett at det ikke bør innføres rekonstruksjon uten rekonstruktør. Det vises til at Sverige og Danmark praktiserer dette ulikt.

3. HVEM SKAL KUNNE OPPNEVNES SOM REKONSTRUKTØR

I høringsnotatet pkt. 23.3 reiser departementet spørsmål om statsautoriserte revisorer og autoriserte regnskapsførere skal kunne oppnevnes som rekonstruktør, i tillegg til dagens ordning der rekonstruktøren skal være en «advokat med erfaring fra insolvensbehandling».

Oslo tingrett er av den oppfatning at man ikke bør utvide kretsen av hvem som skal kunne oppnevnes som rekonstruktør. Vi vil peke på at rekonstruktøren i høy grad skal behandle og ta stilling til juridiske problemstillinger, i tillegg til vurderingen av om forslaget er økonomisk realistisk. Advokater med erfaring fra insolvensbehandling vil ha særlig kompetanse på dette området. En rekonstruktør vil normalt også være bistått av en borevisor.

For domstolene er det av stor betydning at en rekonstruktør har adekvat erfaring og kompetanse om rettsreglene, ivaretar hensynet til en god prosess og ivaretar alle involvertes rettssikkerhet. Domstolene må kunne ha full tillit til at rekonstruktøren ivaretar prosessen og kjenner til domstolenes retningslinjer og saksbehandling i slike saker.

Vi viser også til at tradisjonen i Norge er at det bare er advokater som i praksis blir oppnevnt som bostyrere, mens det i enkelte andre europeiske land er statsautoriserte revisorer som er bostyrere.

4. SAKSBEHANDLINGSREGLER – PROSESSBESTEMMELSER

Det er viktig at rekonstruksjonsprosessen går raskt og uten særlige forsinkelser. Driften av skyldners virksomhet er utfordrende, både fordi det er sterke begrensninger på opptagelse av gjeld mv., og fordi det er usikkerhet knyttet til den videre drift av virksomheten. Perioden fra forhandlinger er åpnet frem til en rekonstruksjonsplan kan iverksettes, bør derfor ikke være for lang. Dersom planen innebærer at det skal innhentes ny egenkapital, kan markedsforholdene raskt endre seg, slik at nye investorer kan trekke seg/unnlate å skyte inn kapital. Også av denne grunn må det ikke gå for lang tid fra tilbud/avtale inngås med de som skal skyte inn kapital til rekonstruksjonsplanen er stadfestet av retten.

Prosessbestemmelsene i loven må være tilpasset behovet for rask fremdrift og ikke gi rom for at enkeltaktører, ved å forsinke behandlingen og prosessen, kan stanse en rekonstruksjon som kreditorfellesskapet og virksomheten er tjent med. Alle meddelelser og kommunikasjon bør skje elektronisk.

Oslo tingrett foreslår at det for alle rettslige avgjørelser i rekonstruksjonsprosessen settes en felles ankefrist på en uke fra rettens avsigelse av avgjørelsen. Eventuelle unntak fra dette prinsipp bør særlig begrunnes og fremgå av den aktuelle bestemmelse i loven. Oslo tingrett kan ikke se at det skulle være særlige hensyn som taler mot en slik kortere ankefrist. Det vises i den forbindelse til at det i lovutkastet § 57 annet ledd er fastsatt en frist på én uke for anke av rettens stadfestelseskjennelse. Den kreditor eller annen aktør som mener at det underveis i prosessen er begått vesentlige feil, kan alltid fremme dette som innsigelse mot stadfestelsen. Stadfestelseskjennelsen er den vesentlige beslutningen i en rekonstruksjonsprosess. Når det foreslås en ankefrist på en uke over denne kjennelsen, bør også alle andre rettslige beslutninger underveis kunne ha en like kort ankefrist. Noe annet vil medføre en stor usikkerhet for gjennomføring av prosessen.

Også anke over lagmannsrettens avgjørelser bør ha ankefrist på en uke .

Ankefristen bør løpe fra rettens avsigelse av avgjørelsen. For det første gir dette forutberegnelighet, da tidspunktet vil være uomtvistet. Å knytte ankefristens start til forkynnelse av avgjørelsen anses ikke hensiktsmessig. Forkynnelse av rettens beslutninger for kreditorene og øvrige interessenter, vil lett kunne ta lang tid. Forkynnelse kan skje for de ulike parter på ulik tid, slik at ankefristen for ulike parter utløper på forskjellig tidspunkt. I større selskaper vil ofte en ikke ubetydelig del av kreditorene og øvrige interessenter være utenlandske med de utfordringer det gir for forkynnelse. Retten vil dessuten ikke nødvendigvis ha oversikt over hvem som blir berørt av en rettslig avgjørelse.

En praktisk løsning vil være at retten umiddelbart etter avsigelse av en avgjørelse underretter rekonstruktøren, som igjen straks underretter kreditorer og andre interessenter ved elektronisk melding på betryggende måte. Ved bruk av Aktørportalen blir rekonstruktøren og andre involverte advokater umiddelbart underrettet når retten har fattet sin avgjørelse.

I utkastet er det lagt opp til at flere av de omtvistede forhold som kan oppstå under en rekonstruksjonsprosess– som stemmerett/størrelse av kravet – først skal avgjøres av retten i forbindelse med begjæring om stadfestelse. Etter Oslo tingretts mening kan det være behov for at skyldner og kreditorer mv. på et tidligere tidspunkt kan få avgjort omtvistede forhold, deriblant spørsmål om stemmerett og avsetning til omtvistede krav. Dette kan i høy grad påvirke hva forslaget til rekonstruksjon skal gå ut på. Skyldneren bør derfor, med samtykke fra rekonstruktør, gis rett til å be om at retten tar stilling til et slikt omtvistet forhold under forhandlingene. Dette omtales nærmere under punktene 8-10.

Twister under rekonstruksjonsforhandling, som øvrige tvister etter konkurslovens regler, er skiftetvister. Dette er en enklere og raskere prosessform enn allmennprosess, med stor mulighet for skriftlig og hurtig behandling. Erfaringsmessig kan mange tvister forlikkes ved at partene, med rettens hjelp, blir enige om en løsning. Å få løst tvister med endelig virkning vil være prosessøkonomisk gunstig for partene.

5. VERDSETTELSE AV PANTSATTE EIENDELER

Etter utkastet § 40 annet ledd er det i utgangspunktet rekonstruksjonsutvalget, eller skyldner, som skal foreta verdsettelse av pantsatte eiendeler, slik at man kan avgjøre hvor stor del av panthavers krav som eventuelt ikke er sikret ved pantet.

I utkastet § 40 tredje ledd foreslås det en prosedyre når panthaver har innsigelse til verdsettelsen. Oslo tingrett mener den foreslåtte prosedyre er klart bedre enn reglene i den midlertidige lov § 36 annet ledd om at det da må avholdes skiftetakst. Den foreslåtte prosedyre ivaretar imidlertid ikke i tilstrekkelig grad behovet for en rask fremdrift, hvilket er nødvendig for at rekonstruksjonsforhandlingene ikke skal stoppe opp. Oslo tingrett mener at det må settes en kort frist (f.eks. en uke) for panthaver til å fremsette krav om en uavhengig verdsettelse, etter mottak av verdsettelsen. Begjæringen fra panthaver bør fremsettes til rekonstruktøren, og ikke retten. Forhandlinger mellom rekonstruksjonsutvalget og panthaver om verdsettelsen, og om hvem som skal utpekes som uavhengig verdsetter (takstmann), eventuelt at hver side utpeker hver sin verdsetter, bør foretas raskt og uten forsinkelse. Dersom de to partsoppnevnte verdsetterne ikke innen en uke blir enige om en tredje verdsetter, skal det straks meddeles retten, som oppnevner den tredje verdsetteren.

Oslo tingrett vil påpeke at verdsettelse ved skiftetakst (jf. arveloven § 106) ikke er egnet ved rekonstruksjon. Gjennomføring av skiftetakst tar for lang tid og blir lett kostbart, og reguleres av egne regler i skjønnsprosessloven. Dersom partene og de oppnevnte verdsetterne ikke klarer å fastsette en verdi innen en frist retten fastsetter, bør det vurderes om et alternativ kan være at retten ved skiftetvist avgjør verdsettelsen etter fri bevisbedømmelse hvor partene kan føre sakkyndige vitner, og retten eventuelt kan oppnevne sakkyndige. Denne prosessen vil retten kunne gjennomføre raskt.

6. NYE REGLER OM KLASSEINDELING

Oslo tingrett forstår det slik at hensikten med å foreta en klasseinndeling av kravene, slik lovutkastet legger opp til, er å gi mulighet for å foreta forskjellsbehandling av kravs- og kreditorgruppene ut fra saklige kriterier. Reglene om klasseinndeling er inspirert av amerikansk rett og er fastsatt i EU-direktivet.

En klasseinndeling vil kunne gi større fleksibilitet for løsninger og innholdet i en rekonstruksjonsplan fordi forskjellige kreditorgrupper og andre berørte parter kan gis forskjellig løsning/dekning. Forskjellen kan ligge i at visse kreditorgrupper gis full dekning opp til et visst beløp, klassene kan gis forskjellig dividende, og krav fra nærstående kan få en dårligere dekning enn andre kreditorer. Videre kan visse kreditorgrupper – som f. eks. obligasjonseiere og andre langsiktige långivere – få sine krav konvertert til aksjekapital, mens andre, som staten (Skatteetaten), banker og småkreditorer, kan få dividende på forskjellig tidspunkt.

En klasseinndeling kan derfor gi klare fordeler gjennom større fleksibilitet og mulighet til å behandle forskjellige grupper på ulik måte. Ulempen er at regelverket er komplisert og kan være vanskelig å praktisere. En utfordring vil være hvordan klassene skal inndeles, og hva som

vil være en saklig og rimelig forskjellsbehandling. I tillegg kan de foreslåtte avstemmingsreglene by på utfordringer. Regelverket i EU-direktivet og i lovutkastet er preget av mange skjønnsmessige kriterier, og kan derfor gi opphav til konflikter. Det vil for både skyldneren, rekonstruktøren og domstolene være utfordrende å praktisere et slikt regelverk, og det vil forde at aktørene har særlig kompetanse og forståelse for regelverket og de underliggende forhold i den enkelte virksomhet.

Ettersom klasseinndeling er valgfritt for de aller fleste norske virksomheter, bør dette fremkomme tidligere i lovbestemmelsen enn i siste ledd.

7. AVSTEMNINGSREGLER § 46

I den midlertidige rekonstruksjonsloven er det bare krav om at minst halvdel av de samlede stemmeberettigede kravene (etter beløp) stemmer for forslaget. Dette var en av de store fordelene ved den midlertidige rekonstruksjonsloven.

Lovutkastet § 46 ande ledd bestemmer at et flertall i alle klasser må stemme for rekonstruksjonsforslag. Dette innebærer trolig en innskjerping av kravet for vedtagelse av en rekonstruksjon.

Det er foreslått avstemmingsregler ved «cross class cram down» i utkastet § 46 tredje ledd nr. 1, som etter det vi kan se er en direkte inkorporering av reglene i EU-direktivet. Reglene kommer til anvendelse der forslaget ikke får tilslutning fra et flertall i alle klasser. Reglene om «cross class cram down» er kompliserte. Det er vanskelig å overskue konsekvensene av de foreslåtte reglene og hvordan de vil virke i praksis.

Oslo tingrett er enig i at et flertall skal beregnes ut fra fordringens beløp og ikke antall fordringshavere.

8. STEMMERETTSTVISTER - KLASSEINNDELING

Departementet foreslår at retten bare skal kunne prøve klasseinndelingen og stemmeretten ved tvist i forbindelse med stadfestelsesavgjørelsen, og at en slik avgjørelse bare får betydning for stemmeretten, og ikke kravets størrelse.

Oslo tingrett foreslår at skyldneren (med rekonstruktørens samtykke) på et tidligere tidspunkt enn ved stadfestelsen bør kunne be retten ta stilling til tvist om klasseinndeling og stemmerett, da dette kan være avgjørende for utformingen av forslag til rekonstruksjon, og det gir bedre forutberegnelighet. Vi mener slike tvister ikke i særlig grad vil forsinke fremdriften i rekonstruksjonsforhandlingene, men heller bidra til nødvendig klargjøring på et tidligere tidspunkt. Dersom slik tvist bare kan reises av skyldner med rekonstruktørens samtykke, vil man ha kontroll med at det bare er de nødvendige tvister som blir reist på et tidligere tidspunkt.

9. OMTVISTEDE OG BETINGEDE FORDRINGER - AVSETNING

I § 50 tredje ledd er det foreslått bestemmelse om avsetning på sperret konto til omtvistede krav etter krav fra kreditor. Oslo tingrett støtter departementets forslag om at retten skal foreta en helhetsvurdering av «sannsynligheten for at fordringshaveren har et krav, fordringshaverens behov for sikkerhet for kravet, hvilken belastning slik avsetning vil medføre for skyldneren og innholdet i akkorden» før det besluttes om det skal foretas avsetning og hvilket beløp som eventuelt skal avsettes. Som påpekt i en tidligere høringsuttalelse kan en kreditor med en stor pretendert, men omstridt, fordring etter dagens regelverk, velte en rekonstruksjon ved å kreve et stort beløp avsatt som sikkerhet.

Oslo tingrett mener at både kravet om avsetning og avsetningens størrelse bør kunne fremsettes før forslaget om rekonstruksjon sendes retten for stadfestelse. Det vil være en fordel om retten tar stilling til spørsmålet om avsetning, og eventuelt kravets størrelse, på et tidligere tidspunkt, slik at dette kan hensyntas i forslaget til rekonstruksjonsplan. Retten må forutsettes raskt å ta stilling til spørsmålet. Med rekonstruktørens samtykke, bør også skyldneren kunne be om rettens avgjørelse av spørsmålet før stadfestelse.

Det er et eget spørsmål om retten også skal kunne prøve fordringen, se neste punkt.

10. FORDRINGSPRØVELSE

I § 50 første ledd er det foreslått at rettens avgjørelse om stemmerettstvister bare skal ha virkning for kreditors stemmerett, med andre ord ingen avgjørelse av hvor stort krav kreditor har og som gir grunnlag for dividende mv.

Oslo tingrett mener det bør vurderes å gi en hjemmel for at skyldneren, med rekonstruktørens samtykke, kan be om at tingretten under rekonstruksjonsforhandlingen, og før forslag til rekonstruksjonsplan fremlegges, skal kunne avgjøre størrelsen av en fordring. På denne måten vil det være klart hvilket beløp det skal beregnes dividende av før forslaget legges frem. Det er et eget spørsmål om tingretten i en slik kjennelse også endelig/materielt skal avgjøre kravets størrelse, eller om det bare skal bestemmes grunnlaget for dividende som skal utbetales ifm. gjennomføringen av rekonstruksjonen og slik at kreditor kan gå til etterfølgende søksmål og kreve dividende av et høyere beløp. Dette må også sees i sammenheng med bestemmelsen i § 50 om avsetning til betingede og omtvistede fordringer. En endelig avgjørelse av hvilket beløp skyldneren skal betale vil bidra til økt grad av forutberegnelighet for den fremtidige drift av skyldnerens virksomhet.

Oslo tingrett er av den oppfatning at behandling av en tvist om fordringens størrelse som skiftetvist (og ikke allmennprosess) vil være forsvarlig. Konkurslovens regler om skiftetvister er en enklere og raskere prosessform enn allmennprosess, med stor mulighet for skriftlig behandling og med mulighet for rask saksbehandling.

11. RETTENS STADFESTELSE

I den midlertidig loven § 48 første ledd nr. 1 er det et sentralt vurderingsmoment at rekonstruksjonsforslaget ikke skal være støtende og at det skal være «rimelig og rettferdig overfor dem som blir bundet av det». Dette er videreført i utkastet § 52 første ledd nr. 1.

I utkastet § 53 første ledd nr. 2 er det bestemt at retten etter begjæring skal nekte stadfestelse «hvis fordringshaveren vil bli dårligere stilt etter forslaget enn vedkommende kan forventes å ville bli stilt ved en konkurs». Som det fremgår av høringsnotatet punkt 19.5 forutsetter dette vilkåret en vurdering av virksomhetens verdi ved konkurs. I høringsnotatet vises det til at også de gjeldende regler i §§ 24, 39 og 49 (1) nr. 2 a forutsetter slik verdsettelse.

Oslo tingrett reiser spørsmål om vurderingstemaet etter § 53 første ledd nr. 2 er ment å være en videreføring, eller om forslaget innebærer en tilsiktet endring.

Ordlyden i den foreslåtte § 53 første ledd nr. 2 peker i retning av en mer matematisk vurdering, der selv små utslag for begjærende kreditor vil kunne bli gjenstand for tvist. Selv om dagens lov §§ 24, 39 og 49 (1) nr. 2 a forutsetter en verdsettelse kommer det ved stadfestelse etter dagens lov ikke på spissen en slik tilnærmet matematisk vurdering. Eksempelvis skal retten etter § 49 (1) nr. 2 a vurdere om foreslått dividende står i vesentlig misforhold til den dekning en kan forvente ved en konkurs.

Fordi det alltid vil være usikkerhet knyttet til den alternative utbetalingen ved en konkurs, antar Oslo tingrett at utkastet må forstås slik at retten må foreta et skjønn. Ordlyden «kan forventes» peker i den retning. Departementet bør vurdere behovet for § 53 første ledd nr. 2 ved siden av regelen i utkastet § 52 første ledd nr. 1, eventuelt vurdere en presisering av at retten har en viss skjønnsmargin ved anvendelsen av kriteriet.

Den foreslåtte ordlyden kan etter vårt syn åpne for unødvendige tvister der forslaget alt i alt er i kreditorenes beste interesse, men der det for enkelte kreditorer kan være tvil om man ville blitt bedre stilt ved en konkurs.

I utkastet § 51 nr. 4 fremkommer at retten uten at det er begjært, skal nekte stadfestelse «hvis retten finner at ny finansiering ikke har vært nødvendig for rekonstruksjonsforslagets gjennomføring og er til urimelig skade for fordringshaverne». Oslo tingrett reiser spørsmål om det er nødvendig å ha særlig regel for slike tilfeller, da dette kan dekkes av § 52 eller § 53 og bare bør være en ugyldighetsgrunn dersom en kreditor fremsetter innsigelse om dette.

12. KREDITORBESKYTTELSE

Utkastet § 16 første ledd innebærer at skyldneren særskilt må begjære forbud mot enkeltforfølgning (som igjen vil medføre forbud mot å åpne konkurs, jf. § 17). Dette begrunnes i at EU-direktivet må forstås slik at åpning av rekonstruksjonsforhandling ikke automatisk skal suspendere kreditors rett til å begjære utlegg og konkurs, men må begjæres av skyldneren og besluttes av domstolen.

Oslo tingrett mener at reglene i den midlertidige lov § 17 og § 18 om begrensning av adgang til å åpne konkurs og adgang til å ta utlegg bør videreføres, og på dette punkt skal avvike fra EU-direktivet, slik reglene også er i Sverige. Forslaget om at kreditorbeskyttelse må beslutes særskilt etter begjæring fra skyldner, vil lett kunne få uheldige konsekvenser dersom skyldner glemmer å fremsette slik begjæring. Beskyttelse mot enkeltforfølgning og konkursåpning er i kjernen av hensikten med rekonstruksjonsforhandlinger som skal «frede» skyldneren i en periode for å gjennomføre forhandlinger med kreditorene.

Hvis forslaget om at skyldner kan be om at rekonstruktør ikke oppnevnes blir opprettholdt, er Oslo tingrett enig i at kreditorbeskyttelse bare skal inntre når rekonstruktør er oppnevnt, fordi kreditorbeskyttelse må motsvares av at skyldneren underlegges tilsyn/kontroll fra en rekonstruktør.

Oslo tingrett mener også at det bør være adgang for retten til å beslutte at forbudet mot enkeltforfølgning og konkurs skal kunne forlenges ut over tolv måneder i særlige tilfeller.

13. ARREST OG MIDLERTIDIG FORFØYNING

Oslo tingrett er av den oppfatning at det kan være behov for at motparter kan begjære arrest og midlertidig forføyning mot skyldner. Vi er enige i at en innledet rekonstruksjonsforhandling ikke er tilstrekkelig grunnlag for at det skal være forbud mot slik midlertidig sikring. Dagens regler på dette punkt bør beholdes.

14. LÅN MED SUPERPRIORITET § 20

Departementet har i høringsutkastet fremsatt to alternativer for pant til sikkerhet for lån til finansiering av virksomheten under rekonstruksjonsforhandling. Alternativ 1 innebærer at det kan gis sikkerhet i alle skyldnerens pantsatt eiendeler, mens alternativ 2 er en fortsettelse av reglene i den midlertidige loven om at det bare kan gis sikkerhet i nærmere angitte grupper av pantsatte eiendeler.

Oslo tingrett mener det vil være positivt med en utvidet adgang til å finansiere driften av skyldners virksomhet under rekonstruksjonsforhandlingene, (jf. alternativ 1). Dette vil trolig øke muligheten for å lykkes med en rekonstruksjonsforhandling for flere virksomheter. Oslo tingrett er enig i at det bør være en forutsetning for slik pantsettelse at det er oppnevnt rekonstruktør, og at avtale om slik pantsettelse bare kan inngås med rekonstruksjonsutvalgets samtykke.

15. SKYLDNERS KONTRAKTER

Oslo tingrett har ingen bemerkninger til at dagens regler om skyldnerens kontrakter videreføres i ny lov, se pkt. 10 i høringsnotatet. Vi er også enige i forslaget til presisering av dekningsloven § 7-3 a første ledd og nytt annet ledd.

Vi har ingen innsigelser til forslaget til endring av dekningsloven § 7-5 annet ledd om forskuddsbetaling hvor terminene ikke skal være lenger enn to uker.

Oslo tingrett vil reise spørsmål om bestemmelsen i utkastet § 59 (den midlertidige loven § 55A) om rett til å påberope mislighold bør begrenses til bare å gjelde betalingsmislighold. Det kan være gode grunner til at bestemmelsen ikke bør omfatte mislighold i form av mangelfull levering, hvor mangelen oppdages lang tid etter levering, og først etter gjennomføring av rekonstruksjonen.

16. HVA EN REKONSTRUKSJON KAN GÅ UT PÅ

I utkastet § 30 er det for frivillig rekonstruksjon angitt en oversikt om hva en rekonstruksjon blant annet kan gå ut på, mens det i utkastet § 37 for tvangsakkord ikke er gitt tilsvarende oversikt. I utgangspunktet bør reguleringen være lik for både frivillig rekonstruksjon og tvangsakkord. Også § 37 bør angi hva en rekonstruksjon kan gå ut, slik også dagens midlertidige lov gjør i § 34.

17. NYTT FORSLAG OM REKONSTRUKSJON § 47

I § 47 første ledd er det foreslått regler om fremsettelse av nytt forslag om rekonstruksjon dersom skyldnerens forslag ikke har oppnådd nødvendig flertall ved avstemning etter § 43. Oslo tingrett er enig i at slikt nytt forslag fra skyldneren bare skal kunne fremmes dersom rekonstruksjonsutvalget anbefaler dette, samt at også rekonstruktøren kan fremme nytt forslag.

18. SKATTE- OG AVGIFTSKRAV

Oslo tingrett har ingen innsigelser til at hjemmel for forskrift med unntak fra prioritetsrekkefølgen videreføres. Spørsmålet om i hvilken grad skatte- og avgiftskrav skal ha prioritet foran andre krav ved rekonstruksjon må avgjøres av Finansdepartementet

19. ANSATTES RETTIGHETER

Oslo tingrett er enig i at det ikke er nødvendig å ta stilling til dette før en ny lov vedtas. Det kan utredes særskilt.

20. ELEKTRONISK KOMMUNIKASJON

Oslo tingrett er enig med departementet i at det må legges til rette for løsninger som kan virke tidsbesparende og som effektiviserer kommunikasjonen mellom aktørene i en rekonstruksjonsforhandling. Elektronisk kommunikasjon på en «betryggende måte» må være hovedregelen. Mellom domstolen og rekonstruktør, samt øvrige advokater, vil Aktørportalen sørge for slik sikker elektronisk kommunikasjon. Rekonstruktører vil trolig også regelmessig opprette egnet «boside» for elektronisk kommunikasjon med kreditorer og andre interessenter.

Lovutkastets bestemmelser om meddelelser ved rekommandert post (§§ 6, 29, 31, 43 og 47), er ikke hensiktsmessig, og bør strykes fra lovteksten.

21. REGLER FOR FYSISKE PERSONER

I høringsnotatet er det lagt til grunn at reglene om rekonstruksjon også får anvendelse for fysiske personer enten de driver næringsvirksomhet eller ikke. Oslo tingrett har for så vidt ingen bemerkninger til dette, men peker på at reglene ikke er særlig egnet for fysiske personer som ikke driver næring, eller som driver næringsvirksomhet av beskjedent omfang.

Oslo tingrett er av den oppfatning at det er behov for nye, egne regler for personlige skyldnere som driver næringsvirksomhet ettersom de har personlig ansvar for gjelden, og gjelden ikke bortfaller ved en konkurs. Personlig næringsdrivende er således særlig utsatte og det bør gis regler som kan gi en åpning for å løse deres gjeldsproblemer for eksempel i gjeldsordningsloven.

22. REKONSTRUKSJONSFORHANDLINGENS AVSLUTNING

Oslo tingrett har ingen innsigelser til utkastet i § 59a annet ledd om at rekonstruksjonsforhandlingen kan innstilles på et hvilket som helst tidspunkt dersom skyldneren overfor retten godtgjør å være solvent.

Oslo tingrett er enig i utkastet i § 59b første ledd nr. 4 om at retten kan avslutte rekonstruksjonsforhandlingen og åpne konkurs dersom retten finner det utilrådelig at forhandlingen fortsetter fordi skyldneren ikke begjærer oppnevnt rekonstruktør. Det er viktig å ha en sanksjonsmulighet overfor skyldnere som ikke ivaretar prosessen på en betryggende måte.

I § 59c annet ledd er det inntatt bestemmelser om melding til Konkursregisteret om avslutning av rekonstruksjonsforhandlingen. Oslo tingrett er enig i at avslutningen skal registreres i Konkursregisteret, men vil peke på at avgjørelsen om avslutning må dokumenteres, dersom det er skyldneren som inngir slik melding. Det bør derfor fremgå enten av lovteksten eller tilhørende forskrifter at skylderen må dokumentere rettens avgjørelse om avslutning ved å sende inn kopi av avgjørelsen, eventuelt at det er retten som sender slik melding til Konkursregisteret.

Med hilsen

Yngve Svendsen
sorenskriver